

Årsplan 2023/2024

Espira Solknatten

Innholdsliste

Vi er en Espira-barnehage	3
Hva er en årsplan?	3
Barnehagens fagområder	3
Barnehagens verdigrunnlag	4
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	6
Barnehagen skal fremme læring	8
Barnehagen skal fremme danning	10
Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	12
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	14
Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø	16
Barns medvirkning	18
Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning	19
Tilvenning av nye barn	20
Samarbeid og sammenheng med skolen	21
Espira satsingsområder	23
Lokale satsinger	24
Vurderingsarbeid	25
Vurdering.....	26
Espira BLIKK	26
Spireportalen.....	26
Kontaktinformasjon	27

Vi er en Espira-barnehage

Espira består av rundt 100 barnehager fra Lindesnes i sør til Levanger i nord. I Espira har vi et mangfold av barnehager med lokale tradisjoner og tett tilknytning til nærmiljøet. Vi har også noe som er felles for oss alle. Vi har blant annet et felles barnesyn, felles satsingsområder og en felles metodikk for kvalitetsvurdering og utvikling av den pedagogiske praksisen.

Årsplanen bygger på barnehageloven og rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Les om Espiras faglige profil her:

www.espira.no

[Espira Solknatten, Nesttun i bydel Fana i Bergen kommune - Barnehage - Søk Barnehageplass](#)

Les fakta om barnehagen her:

[Espira Solknatten barnehage - Barnehagefakta.no](#)

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Basert på årsplanen utarbeider barnehagen planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Disse planene publiserer vi på vår digitale kommunikasjonsplattform, Spireportalen.

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barn skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Fagområdene skal ses i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Arbeid etter fagområdene synliggjøres i barnehagens periodeplaner og ukeplaner, i Spireportalen.

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående.

Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalet arbeid innen disse områdene. Vi arbeider hver dag mot disse målene.

I Espira arbeider vi systematisk med å heve kvaliteten på den pedagogiske praksisen. Vi har konkretisert rammeplanens mål om omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap, kommunikasjon og språk og et trygt og godt psykososialt miljø til kjennetegn på kvalitet på den pedagogiske praksisen. Disse synliggjør vi i våres årsplan.

Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg

Hva	
I vår barnehage anerkjenner vi barnas følelser.	Det skal være rom for barnas ulike følelser, og vi skal i like stor grad være sammen med barnet i dets sinte eller triste følelser som de "gode".
Vi legger til rette for at barna gis mulighet for ro og hvile i løpet av barnehagedagen.	Når barna har behov for ro og hvile skal de få mulighet til å ta en pause, la tankene flyte, kunne trekke seg tilbake og søke ro, hvile og avslapping gjennom barnehagedagen.
I vår barnehage er måltidene preget av trivsel og god stemning.	Måltidet skal være en sosial arena som gir gode muligheter for å skape gruppetilhørighet og trivsel, og vi skal fungere som gode rollemodeller, samtalepartnere og støttespillere under måltidet.
I vår barnehage møter vi barna med positive holdninger.	Vi skal ha et barnesyn der vi ser på alle barna som unike og likeverdige individer. Vi skal være støttende, vennlige og varme.

Hvorfor

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Hvordan

Slik jobber vi med å ivareta barns behov for omsorg:
Personalet i barnehagen skal:

- Ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- Legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- Sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- Møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- Være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- Støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- Bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre

Slik arbeider vi for å ivareta barns behov for omsorg:

- Alle avdelinger har fast dagsrytme.
- Skape forutsigbarhet og trygghet i hverdagen.
- Variasjon mellom aktivitet og hvile, inne og ute.
- Ivareta grunnleggende behov for mat, søvn, aktivitet, hvile, nærhet og samhörighet.
- Fleksibilitet i tilvenningsperioden for nye barn og foreldre.
- Dersom et barn opplever seg mobbet skal foreldrene til barnet bli varslet. Det samme gjelder foreldre til barn som mobber.
- Vi skal se hvert enkelt barn og deres behov i hverdagen.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Hva

Vi tilrettelegger for pedagogiske miljøer som inspirerer til lek.

I vår barnehage skal det være gode pedagogiske miljøer som inspirerer til lek. Barna skal få mange lekeideer og lyst til å leke.

I vår barnehage observerer vi barnas lek.

Vi skal være "skrudd på" og "tilstedeværende" slik at vi kan gå inn og støtte barna ved behov. Vi skal ha øye for barns lek, barnas relasjoner og det som skjer mellom barna.

I vår barnehage tilfører vi leken begeistring og glede.	Vi skal tilrettelegge for spennende erfaringer og opplevelser. Vi skal glede oss med barna, bruke humor, varme og latter.
I vår barnehage får leken god plass i dagsrytmen.	Hvordan vi organiserer barnehagedagen har betydning for hvilken plass vi gir barnas lek.

Hvorfor

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Hvordan

Slik jobber vi for å ivareta barns behov for lek:

Personalet i barnehagen skal:

- Organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- Fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- Være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- Ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for lek:

Vi i Solknatten vet hvor viktig leken er for barns læring og utvikling. Leken er egenstyrt, lystbetont og skal ha en sentral plass i barnehage hverdagen. Barns medvirkning blir tatt på alvor, barna blir hørt og anerkjent for sine interesser. Som igjen blir et utgangspunkt for lek.

- Voksne skal være oppmerksom på barnas interesser og legge til rette for dette i leken.
- Voksne skal bidra til felles opplevelser som gir inspirasjon til videre lek.
- Voksne skal være inkluderende.
- Voksne skal være deltakere i barnas lek.
- Voksne skal ha kunnskap om barnas lek.
- Voksne skal veilede i leken ved behov.

- Voksne skal observere barnas lek og være støttende der det trengs.
- Voksne skal legge til rette for mindre lekegrupper.

Barnehagen skal fremme læring

Hva	
Vi tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirerer barna til nysgjerrighet og utforsking.	Barn lærer mest og best når de kan utforske og bli nysgjerrige. De pedagogiske miljøene skal utvide barns erfaringer og skape mulighet for progresjon.
Vi fordeler oppmerksomheten godt blant barna.	Vi skal fordele oppmerksomheten godt blant barna og være bevisste på at alle barna skal sees og høres som enkeltbarn og i hele gruppen.
Vi dokumenterer barnas læringsprosesser i det pedagogiske miljøet.	Dokumentasjon synliggjør barnas aktiviteter, hva barna er opptatt av og hvilke temaer det jobbes med. Dokumentasjonen skal være synlig for barna selv og for andre.
I vår barnehage utfordrer vi barnas tenkning.	Å utfordre barns tenkning handler både om å ta barns tanker og meninger på alvor, samtidig utvide og trekke de videre. Vi skal vise barna at vi er interessert i hva og hvordan de tenker.

Hvorfor

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling.

Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser.

Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt.

Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Hvordan

I Espira Solknatten tilpasser vi det pedagogiske innholdet etter barnas alder, forutsetninger og behov. Den første perioden i barnehagen står tryggheten i fokus, og barna knytter bånd til nye barn og voksne. Barna i denne alderen hopper og løper, roper og ler seg inn i fellesskap med andre barn. Gjennom dette fellesskapet tilegner barna seg verdifull sosial kompetanse. I tråd med Espira sine verdier, kompetent og fleksibel, lager vi planer som skal fremmer læring og endrer etter behov. Det er viktig at barna opplever mestring og får positive livserfaringer som grunnlag for videre læring. Vi har fokus på å være ute, og alle avdelinger har faste turdager hvor de drar på utflukter i nærområdet. Dette er tilpasset hver enkelt barnegruppe.

Personalet i barnehagen skal:

- Sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- Legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- Være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- Støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- Utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- Støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem
- Sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.

Barnehagen skal fremme danning

Hva	
I vår barnehage møter vi barna i det de er opptatt av.	Vi skal være interessert i hva barna er opptatt av, og ta oss tid til å undersøke og fange barnas interesser. Vi skal være nysgjerrige på hvordan verden ser ut fra deres ståsted, være lydhøre og vise barna at deres meninger og opplevelser har betydning.
I vår barnehage støtter vi relasjoner mellom barn.	Vi skal være til stedet i leken og samspillet, og skape et barnehagemiljø der alle er med i et inkluderende og godt fellesskap.
I vår barnehage støtter vi barna i å utvikle et positivt forhold til seg selv.	Barna skal oppleve å være gode nok slik som de er, ha tro på egne evner og egenskaper, og utvikle et positivt forhold til seg selv.
Vi legger til rette for at aktiviteter i barnehagen er meningsfulle for barna.	Vi skal finne ut hva barna er opptatt av og legge til rette for at barna opplever aktivitetene som meningsfulle.

Hvorfor

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

Hvordan

Slik arbeider vi for å fremme danning:

Gjennom samspillet i måltider, av og påkledning, tur taking, lek, samspill mellom barn-barn og barn-voksne, i samlinger og alt som barnehagehverdagen bringer skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endring.

Som en jente på 2 år sa så fint en dag når hun fikk spørsmål om hun trengte hjelp. *“Du skal hjelpe meg slik at jeg klarer det selv”.*

Personalet i barnehagen skal:

- Vi tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- Støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- Synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- Legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- Utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- Synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring

- Voksne skal støtte barna i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av.
- Voksne skal være bevisst på egen rolle og sitt verdsett i sitt arbeid med barna.
- Voksne som støtter barna til å reflektere over egne handlinger og væremåter.
- Voksne skal synliggjøre og fremheve mangfold som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.
- Voksne skal ta barns spørsmål på alvor og undre og utforske sammen med dem

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Hva	
I vår barnehage er det en god blanding av organisering i større og mindre grupper.	I mindre grupper leker ofte barna godt og vi blir mer sensitive for barnas behov.
Vi hjelper barn som har behov for støtte i lek.	Vi har ansvar for at alle barn er inkludert i lek og at ingen barn faller utenfor lekefellesskapet.
I vår barnehage snakker vi med barna om vennskap og fellesskap.	Vi skal støtte barna i utviklingen av sosial kompetanse og sammen med barna sette ord på både godt og vanskelig samspill. Vi skal sørge for at negative samspillsmønstre ikke fester seg.
I vår barnehage inviterer leker og materiell til felles lek og samspill.	Det skal være nok leker og materiell til at mange kan leke sammen, utvalget skal være variert og inspirere barna til å leke.

Hvorfor

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme vennskap og fellesskap:

I Solknatten vet vi at relasjoner og vennskap er viktig for at barna skal føle seg betydningsfulle og trygge i barnehagen. Vi jobber daglig med sosial kompetanse, som innebærer ulike ferdigheter, kunnskaper og holdninger barna lærer i lek og i samhandling med andre. Barnehageåret 22/23 skal vi i gang med et gjennomgående tema "gledning. Her handler det om å se verdier i hvert enkelt individ og bygge et samfunn der alle hører til. Denne måten å jobbe på er med på å forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillmønstre. Vi skal gjennom ulike tema gjennom året; selvfølelse og selvgleiding, mestring og feiling, gledning og glede, tilhørighet, jeg heier på deg, lek, nysgjerrighet og gode samtaler, empati og vennskap, følelser, takknemlighet, ta ansvar og bety en forskjell.

Personalet i barnehagen skal:

- Støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle barn får oppleve det å danne relasjoner og vennskap til andre barn.
- Støtte barna i å ivareta egne behov og grenser og respektere andres behov og grenser.
- Støtte, veilede, utfordre og oppmuntre i både positive og uheldige samspillmønstre
- Sikre at alle barn føler seg betydningsfulle for fellesskapet
- Støtte barna i å sette ord på egne og andre barns opplevelser, meninger og følelser.
- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillmønstre.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Hva	
Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete etter behov.	Vi skal være reflekterte og bevisste på kroppsspråk, hvilke ord og setninger vi bruker i samtaler med barna, og bruke konkrete etter behov.
Vi bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter.	Vi skal bruke språket aktivt og støtte barns språkutvikling i alle hverdagens leker og aktiviteter.
I vår barnehage sørger vi for at alle barn får mulighet til å delta i samtaler.	Vi skal bevisst invitere inn barn i samtaler selv om de ikke ber om å være med selv.
I vår barnehage leker vi med språk, for eksempel gjennom regler, rim, ordlek og fortellinger.	I et godt språkmiljø inngår språklek og vi skal ha god språklig bevissthet når vi er sammen med barna.

Hvorfor
Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme kommunikasjon og språk:

Her i Espira Solknatten er vi godt utstyrt med språkmaterialet som skal være med på å støtte barnas språkutvikling. Vi har blant annet språk-kofferter hvor innholdet kan variere ut ifra barnas behov og interesser. Vi har snakkepakken både på norsk og samisk, flanellografer, eventyrposer, rikelig med bøker, og ikke minst, ansatte som brenner for språkstimulering! Vi jobber med språket gjennom hele dagen; i daglige situasjoner som måltid, garderobe og i leken, men også mer voksenstyrte aktiviteter som samlingsstund, eller språkgrupper i mindre grupper.

Vi skal fortsette satsningen fra o fjor og ha ekstra fokus på språk også dette barnehageåret. Vi vet fra forskning at gode språklige ferdigheter er avgjørende for barns livsmestring, både sosialt, kognitivt og emosjonelt. Språk, kultur og identitet henger tett sammen. Et godt språkmiljø kjennetegnes for eksempel av at de ansatte sørger for at alle barn blir invitert inn i samtaler. I tillegg vil en barnehage med et godt språkmiljø bruke bøker aktivt og barnehagen vil introdusere barna for varierte rim, regler og språkleker. Innholdet i språkarbeidet vil i stor grad være avhengig av barnas interesser. Det vil derfor være noe ulikt hvordan de avdelingene jobber med språket dette året. Vi tenker at barns medvirkning skal få god plass også i språkarbeidet.

Personalet i barnehagen skal:

- Anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- Stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- Sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- Være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn.
- Følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- Voksne skal legge til rette for aktiviteter med rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra fortid og samtid.
- Bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse
- Samlingsstunder med eventyr, fortellerkunst, musikk, sang, rim, rytme, lyd og konkrete. Dette blir brukt gjennom dagen i samspill med barna.

- Voksne som støtter barn til å samhandle positivt med andre i ulike situasjoner, løse konflikter, vise empati og øve seg på å ta andres perspektiv.

Minoritetsspråklige barn:

Barnehagen er den viktigste inkluderings og språkopplæringsarenaen for minoritetsspråklige barn i førskolealder. I barnehagen blir barn kjent med andre barn på tvers av ulike kulturer, språk og religion. Barns lek med andre barn er utviklende og rustet dem for deltakelse og integrering i samfunnet ellers. Barnehagen er en viktig arena for møter mellom mennesker med ulik språklig og kulturell bakgrunn. I vårt møte med barn og familier som har en annen etnisk bakgrunn, ser vi viktigheten av et personale som har kunnskap som gjenspeiles i et arbeid med inkludering, tilhørighet og deltakelse.

Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Hva	
I vår barnehage skal alle barn ha det trygt og godt.	Vi skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har det trygt og godt ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.
I vår barnehage følger vi med på hvordan alle barna i barnehagen har det.	I tilfeller der vi får kjennskap til, eller mistanke om, at ett eller flere barn ikke har det trygt og godt, skal vi undersøke saken og finne egnede tiltak.
I vår barnehage skal barnehagedagen være noe som barnet ser frem til.	Vi skal sørge for at det er en kultur som verdsetter og anerkjenner mangfoldet i barnehagen. Alle barna skal oppleve å være en del av et fellesskap der de er betydningsfulle og bli møtt med respekt, medfølelse og trygghet.

Hvorfor
<p>Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer at alle barn skal oppleve at de er inkludert i barnehagegruppen, opplever å være betydningsfulle for fellesskapet, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse som barnet ser frem til.</p> <p>I barnehageloven står det at alle barn har rett på et godt psykososialt miljø. Om et barn, foreldrene eller barnehagen mistenker, eller har kjennskap til at et barn ikke trives i barnehagen, har barnehagen aktivitetsplikt. Det innebærer at barnehagen skal undersøke saken, og lage en plan med tiltak om saken krever det. Foreldre og barn skal involveres og medvirke i disse prosessene.</p>

Hvordan

Slik arbeider vi for å fremme trygge og gode psykososiale barnehagemiljø:

Her i Espira Solknatten er vi 8 avdelinger, men vi jobber som "et hus". For oss er det viktig å kjenne til alle barna i barnehagen, slik at alle voksne kan føles som noe kjent og trygt for barna. Alle barn er forskjellige og har ulike behov og utgangspunkt. Her i Espira Solknatten møter vi alle med respekt og forståelse, vi møter og legger til rette for at akkurat ditt barn skal få det best mulig her hos oss. Hos oss kommer barna først, og for at det skal være mulig er et tett og godt foreldresamarbeid helt avgjørende.

- Jenter og gutter skal få like muligheter og variasjon i aktiviteter
- Samarbeid PPT, helsestasjon og barnevernet.
- Barn skal oppleve voksne som støtter og legger til rette for fysisk aktivitet.
- Barn skal oppleve mestring og glede i fysisk aktivitet.
- Voksne som har fokus på barns motoriske utvikling.
- Voksne som har fokus på å støtte barn i vennskap og fellesskap
- Voksne som støtter barnet i å mestre motgang, utfordringer og følelser.
- Vi har mobbing på dagsorden. Barna skal lære å snakke om det vi ikke kan sette plaster på.
- Vi har mobbing som eget tema på foreldremøte

om høsten. Der vi tar opp den voksnes ansvar som rollemodell. Eks. Hvordan omtaler vi andre? Hvordan inkludere vi andre? Hvordan skape et inkluderende miljø?

- Vi har en egen handlingsplan for det psykososiale miljøet for barna og den er tydelig på hva vi gjør dersom mobbing forekommer.
- I barnegruppene jobber vi med at barna skal lære å sette ord på følelser.
- Vi har stor tro på å forebygge og skape et miljø for forståelse, respekt og toleranse.
- Vi er observante i forhold til omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.
- Vi legger til rette for hvile.
- Vi har kokk som har fokus på sunt og variert kosthold.

Hele vårt pedagogiske personal er/blir kurset i hvordan man kan forebygge og avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn. Vi arbeider aktivt med "barnehagepakken" fra Stine Sofie stiftelsen. Å forebygge mobbing og utestenging er viktig allerede fra tidlig alder. Vi forebygger ved å være tett på, ha tilstedeværende ansatte, jobbe med vennskap, sosial kompetanse, og gi barna gode og trygge verktøy for å håndtere vanskelige følelser.

Vi jobber i smågrupper, samtaler og lærer og setter ord på følelsene våre. De voksne og gode på å bekrefte barnas følelser og ser dem der de er.

Fysisk og psykisk helse henger sammen. For å mestre livet er det viktig å sette søkelyset på psykisk helse tidlig. Barn har mange følelser og ofte store følelser. Alle følelser er lov. Gjennom ulike tilnærminger til tema som f.eks. reelle hverdagssituasjoner, bøker som omhandler tema osv. øker vi barnas bevissthet rundt tema og hjelper dem til å kunne gjenkjenne og å bedre kunne sette ord på de ulike følelsene.

I barnehagen vår arbeider vi etter paragrafene i Barnehageloven: §41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid, §42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt), §43 skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn.

Barns medvirkning

Hva

Vi skal ivareta barnas rett til medvirkning i barnehagehverdagen.

Hvorfor

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Hvordan

Slik legger vi til rette for barns medvirkning:

Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal kunne erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Jfr. Rammeplanen kap.4)

Barns medvirkning er ikke ensbetydende med at barna skal bestemme alt. Barns medvirkning handler om at barnehagen skal legge til rette for, og oppmuntre til, at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. For oss handler barns medvirkning om å ta tak i barns initiativ og interesse, samt ha barna i fokus. I det daglige, pedagogiske, arbeidet skal vi være bevisste på at ulike aldersgrupper har ulike behov. Barnas initiativ er viktigere enn å følge en oppsatt plan. I hverdagen skal vi være gode på å lese barnas følelser og være åpne og fleksibel med tanke på planer. Det er prosessen og ikke resultatet som er være viktig.

- Alle barn skal oppleve å ha innflytelse på det som skjer i barnehagen.
- Voksne skal ta barns ytringer på alvor og vi skal kunne tolke ytringene ders, både de verbale og de non-verbale uttrykkene.
- Alle barn skal medvirke i sin egen hverdag. Vi skal lytte og ta til oss barnas opplevelser av verden.
- Vi skal jobbe systematisk ut ifra hva barna er interessert i.
- Vi skal daglig ta hensyn til barnas behov og ønsker.
- Vi skal la barna være en del av den daglige planleggingen.
- Vi skal ha felles kontinuerlig vurdering av vårt daglige arbeid ved hjelp av observasjoner og kritisk refleksjon i hverdagen, på avdelingsmøter og personalmøter, med utgangspunkt i barnas ytring.

Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning

Hva

Vi skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. Vi skal legge til rette for et godt foreldresamarbeid. Foreldresamarbeidet skal skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Hvorfor

Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte.

Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutvalg er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Hvordan

Slik jobber vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

En forutsetning for et godt samarbeid mellom barnehage og hjem er preget av god kommunikasjon og av åpenhet. Alle spørsmål og innspill fra foreldre settes pris på og skal besvares ordentlig. For at vi som barnehage skal fungere best mulig som bidragsyter i barnas oppvekst, oppdragelse og utvikling, legger vi stor vekt på å skape et nært samarbeid med barnas foreldre/foresatte. Den viktigste kontakten vi har med hjemmene er den daglige kontakten i barnehagen. Vi er opptatt av at både barn og foreldre skal oppleve å bli tatt godt imot om morgenen, og når barnet blir hentet. Vi støtter barna i å fortelle hvordan de har hatt det i barnehage

- Når barnet kommer til barnehagen skal det ønskes velkommen med navn og oppleve at de blir sett.
- Vi har daglig dialog med foreldre ved levering og henting
- Når barnet skal hjem fra barnehagen skal personalet støtte barnet i å fortelle noe fra dagen som har vært.
- Vi tilbyr to foreldresamtale i året, med tilbud om ekstra samtaler ved behov.
- Ett foreldremøte i året.
- Julefrokost/påskefrokost.
- I spireportalen dokumenteres det pedagogiske arbeidet
- Vi har samarbeidsutvalg møter (med to foreldrerepresentanter og to fra personalet, samt styrer) to ganger i året. (SU) Og barnehagen har eget foreldreutvalg (Fau) med to representanter fra hver avdeling.

Tilvenning av nye barn

Hva

En god og trygg tilvenning legger grunnlaget for en god barnehagetid. Espira har en egen standard for hvordan vi skal arbeide med tilvenning av nye barn: [Småspirestandard](#)

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Hvordan

Slik legger vi til rette for en god tilvenningstid:

For oss i Solknatten er det viktig å etablere kontakt med foreldrene i god tid før barnet begynner i barnehagen. Vi sender e-post med informasjon om avdelingen barnet skal begynne på og vi ringer for å avtale tid for tilvenning i god tid før sommeren.

Før barna begynner i barnehagen tilrettelegger vi for flere besøksdager om våren og på høsten ved behov. Gjennom en gradvis tilvenning ønsker vi å trygge barna og dere foreldre slik at alle opplever å få en god start på barnehagelivet.

Sammen med dere foreldre legger vi opp til aktiviteter som barna er kjent med, i tillegg kan vi tilføre noe nytt. På besøksdagene ønsker vi å bli bedre kjent og skape begynnende relasjoner gjennom lek og aktiviteter.

Målet er at barna skal få hilse på de ansatte før tilvenningsdagene og bli litt kjent på avdelingen. For foreldrene er dette en fin tid å få mer informasjon om barnehagen og bli trygg på avdelingen og de voksne som skal være med barna deres hver dag.

I slutten av mai inviterer vi alle nye foreldre til foreldremøte for nye foreldre. Her informerer vi litt om barnehagen og hvordan vi jobber og våre satsningsområder. Her får dere foreldre anledning til å snakke med de voksne på avdelingen og stille spørsmål.

Når barnet har tilvenningsdager i barnehagen får de en voksen som følger barnet og familien ekstra tett i starten. Vi har tett dialog og tilbyr oppstartsamtale 1-2 uker etter at barnet er begynt.

Samarbeid og sammenheng med skolen

Hva

Barna skal få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen og møte arbeidsmåter og få erfaringer tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Barna skal bli kjent med skolen og hva som venter dem. Mange kaller tilbudet til de eldste barna for førskolegruppa, vi kaller det for Skolespira.

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

Hvordan

I Solknatten besøker vi alle nærskolene som barna skal starte på. Vi får komme på besøksdager og vi er på uteområdet til skolene. Vi snakker om skolene og tar bilder som vi henger opp på avdelingene slik at alle skolespira barna kan se sin skole. I tillegg får vi besøk av noen Sfo ledere som har fine samlingsstunder med barna.

Slik jobber vi med skolespira:

Skolespira er vårt pedagogiske tilbud til de eldste barna i barnehagen. Hos oss skal barna få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen. De skal møte arbeidsmåter og få erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Alle Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar også i nettverk med andre skolespira ansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre.

I skolespiregruppa skal barna også bli kjent med skolen og hva som venter dem slik at overgangen til skolen blir trygg og god. Alle våre barnehager samarbeider med skolene barna skal begynne på.

Vi ønsker at det siste året i barnehagen skal være et godt og spennende år for de eldste! Barna skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole. En viktig del av Skolespira handler om prosjektarbeid som:

- Gir konkrete opplevelser og erfaringer i samspill med andre.
- Vektlegger helhetlige læringsprosesser.
- Har tverrfaglig fokus.
- Tilstedeværende voksne som lytter, observerer og legger til rette for at barna får delta på aktiviteter som stimulerer til utvikling på alle områder.
- Hvilke materialer, utstyr, aktiviteter og metoder benytter dere med de yngste?
- Formings materialer, modelerkitt, puslespill, maling, fargestifter, store og små klosser, bildekort, rasle egg, musikk, sang-rim regler.
- Gym på felles rommet.
- kor på tvers av skolespira gruppene.
- Turer i nærområdet.
- Utelek med fokus på bevegelse.

Espira satsingsområder

Hva

Espira har tre satsingsområder: Språk, realfag og bevegelse. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Hvorfor

Språk, realfag, bevegelse, i kombinasjon med et sunt kosthold dekker grunnleggende områder som er viktige for barns utvikling her og nå, og i fremtiden. Kombinasjonen er viktig fordi kropp og hjerne henger sammen og påvirker hverandre gjensidig. Fysisk aktivitet påvirker barns trivsel og utvikling positivt. Realfaglig utforskning fremmer nysgjerrighet og vitebegjær. Realfaglige samtaler gir viktige språklige erfaringer, og språklige ferdigheter er igjen avgjørende for barnets lek og læring. Samlet gir våre satsingsområder barna verktøy til å forstå seg selv og verden, kommunisere og delta – og til å gi kropp og hjerne det de trenger for å spille på lag i lek og læring.

Hvordan

Slik jobber vi med språk, realfag og bevegelse:

Vi jobber med alle satsingsområdene i hverdagen og ser fagområdene i alle hverdagssituasjoner som for eksempel måltid, påkledning, frilek og voksenstyrte aktiviteter. Dette krever beviste ansatte som ser og utnytter de gylne øyeblikkene.

Realfag

Realfag er både morsomt, lærerikt og det omgir oss overalt. I Espira Solknatten introduseres barna for realfag på varierte, spennende og utviklende måter. Personalet har fått kompetanseheving fra Forskerfabrikken og barnehagen har spennende utstyr derfra. Gjennom en lekende og undersøkende tilnærming, møter barna matematikk, naturvitenskap og teknologi på deres egne premisser i barnehagehverdagen. Personalet er gode på å få øye på situasjoner som kan bli til realfaglig utforskning. Ut ifra barnas interesser og initiativ ønsker vi å bygge mestringsfølelse, gi inspirasjon, erfaringer samt støtte dem i å danne et viktig grunnlag for senere læring innenfor realfag.

Bevegelse

Barns aktivitetsnivå har stor betydning for fysisk og psykisk helse. Det er stor variasjon i barns aktivitetsnivå og barnehagen spiller derfor en stor rolle for hvor aktive barna er. Derfor er bevegelse et av våre satsningsområder i Espira. Alle barna våre skal møte gode og utfordrende bevegelsesmiljøer der de kan løpe, kripe, balansere, rulle, klatre og hoppe. Vi er mye ute i all slags vær og hver avdeling har faste turdager. Området vårt på Totland gir oss en unik mulighet til å komme ut i naturen og bruke den som lekeplass. Vi legger også til rette for aktivitet inne, ved å blant annet å lage hinderløyper.

Språk

Det å kunne kommunisere er grunnleggende for mennesker, og selvsagt også for barnehagebarn. Kommunikasjon er vår måte å uttrykke våre ønsker og behov på. I Espira Solknatten møter vi barna der de er i sin språkutvikling. Ved å skape mening for, og sammen med barna tilbyr vi allsidige og gode vekstmuligheter. Vi ser språk i alle hverdagssituasjoner. Gjennom måltid, påkledning, samling, lek og aktiviteter bader vi barna i språk. Vi benevner, gjentar, stiller åpne spørsmål, leser, synger og undrer oss sammen med barna.

Lokale satsinger

Hva

Barnehageåret 23/24 skal vi fortsette å jobbe med livsmestring og helse som hovedfokus. Vi er godt i gang med å jobbe med verktøyet GLEDING

Hvorfor

Fordi tidlig innsats er den beste innsatsen!
I barnehagen kan vi skape en barndom som varer i generasjoner.
Hvordan kan vi skape gode dager sammen? Hva er de små handlingene som faktisk betyr en forskjell? Hvordan tar vi vare på det unike med oss, samtidig som vi bygger et sterkt fellesskap? Helse, livsmestring, bærekraft, tilhørighet, inkludering - er alle ord som brukes mye i dag. Men hva betyr disse ordene egentlig og hva må vi gjøre mer eller mindre av?

Gleding handler om å fokusere på det vi ønsker mer av. Vi forsterker selvfølelsen, mestring, anerkjennelse, empati, nysgjerrighet og tilhørighet. Alt dette kan oppsummeres i sosial bærekraft.

Hvordan

Slik jobber vi med lokale satsinger:
Alle avdelinger skal jobbe med Gleding. Vi jobber systematisk for å sikre barn-barn relasjoner og voksne-barn relasjoner.

Vurderingsarbeid

Hva

Vi skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeid handler om at vi jobber sammen om å forbedre praksisen i barnehagen.

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk, Espira BLIKK. Vi vurderer årlig kjennetegnene på kvalitet som er beskrevet under kapittelet «Barnehagens formål og innhold». Annet hvert år kommer pedagoger fra en annen Espira barnehage og observerer og vurderer den pedagogiske praksisen etter de samme kjennetegnene. Vi følger opp vurderingene med mål og tiltak for hvordan vi skal utvikle kvaliteten på den pedagogiske praksisen videre.

Hvorfor

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet bygger på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet gir personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.

Hvordan

Slik jobber vi med vurdering:

Vurdering

Rammeplanen sier at barnehagen jevnlig skal vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Espira BLIKK

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk. Vi kaller den Espira BLIKK. I Espira BLIKK vurderes de ansattes pedagogiske praksis og samspill med barna opp mot kjennetegn på kvalitet, utledet fra rammeplanen. Etter vurderingene setter barnehagene mål og tiltak for utviklingsområder.

Spireportalen

Gjennom det digitale verktøyet Spireportalen har Espira en digital plattform for planlegging og dokumentasjon av den pedagogiske virksomheten, samt for kommunikasjon med foreldre.

Slik arbeider vi for å sikre god vurderingspraksis:

Rammeplanen sier at barnehagen jevnlig skal vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Vi evaluerer jevnlig den pedagogiske praksisen gjennom refleksjoner og diskusjoner i personalgruppen. Det gjennomføres utviklingssamtaler hver 6.-8. uke for alle ansatte i barnehagen. Praksisen vår blir drøftet på møter i løpet av året. Vi jobber med å få en sunn tilbakemeldingskultur. Denne skal være med på å skape utvikling. Personalet er fleksible og dette gjenspeiles gjennom vurdering underveis og innspill fra barna, samt vårt foreldresamarbeid. fire ganger i året evaluerer hver avdeling egen praksis. Dette blir dokumentert i rapporter sendt styrer. Vi i Espira Solknatten er opptatt av dokumentasjon. Alle avdelinger legger ukentlig ut rapporter og bilder på Spireportalen. Ved hjelp av enkle trykk får foreldrene tilgang til dette via PC eller app på telefonen. Der kan foreldre, sammen med barna, gå inn og se bilder fra alt som har skjedd i barnehagen den siste tiden. Her legges det ut ukeplaner og periodeplaner som er en del av vår dokumentasjon. I tillegg dokumenterer avdelingene barnas prosesser i det pedagogiske lekemiljøet.

Klimamåling:

Hvert år gjennomfører Espira en klimamåling blant alle ansatte. Gjennom klimamålingen vurderer personalet arbeidsmiljøet. Resultatene fra denne blir brukt i det videre planleggingsarbeidet på avdelingen og i barnehagen.

Brukerundersøkelse

Espira Solknatten deltar i den nasjonale foreldreundersøkelsen for barnehager hver høst. Her får foreldrene mulighet til å vurdere flere viktige punkt ved barnehagen. Resultatene legger vi stor vekt på i vårt videre arbeid med å sette mål for virksomheten.

Kontaktinformasjon

Styrer	Irmelin Tufte Berge
E-post	Irmelin.berge@espira.no
Telefon	455 19 507
Adresse	Solåsen 2, 5119 Ulset

Godkjent av SU 8.9.23